

Doorlichting begroting GGD Zaanstreek-Waterland voor het jaar 2020

Inleiding:

In de vergadering van het Dagelijks Bestuur van de GGD Zaanstreek Waterland op 13 december 2018, en in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 24 januari 2019, is bij de bespreking van de Kadernota 2020 het verzoek gekomen om voor de Begroting 2020 de activiteiten in de Gemeenschappelijke Regeling op een rij te zetten met de respectieve kosten en eventuele mogelijkheden tot bezuinigen, of het inruilen van oud voor nieuw beleid. De financiële kaders voor 2020 zijn duidelijk, de discussie over eventueel nieuw beleid moet op inhoud, dus keuzes, plaatsvinden. Tevens heeft Zaanstad aangegeven het jammer te vinden dat nieuw beleid op dit moment alleen mogelijk is via projecten/maatwerk per gemeente. Zaanstad heeft daarom de andere leden AO verzocht om mee te denken over opnemen van projecten in de GR.

Opdrachtoomschrijving

De opdrachtoomschrijving luidt daarom als volgt:

Kom in overleg met de beleidsambtenaren tot een overzicht van:

1. De activiteiten en kosten die in de Gemeenschappelijke Regeling zijn opgenomen met mogelijke denkrichtingen voor bezuinigingen of voor het inruilen van de uitvoering van oud beleid voor nieuw beleid.
2. Een overzicht van de projecten en hun kosten die nu nog met derde geldstroom worden gefinancierd en waarvan de financiering per 2020 stopt.
3. Een overzicht van activiteiten die nu alleen door Zaanstad en/of Purmerend worden gefinancierd en die mogelijk in de Gemeenschappelijke Regeling kunnen worden opgenomen zodat alle gemeenten hier financieel aan kunnen bijdragen.
4. Een overzicht van projecten die voor een mogelijke opname in de Gemeenschappelijke Regeling in aanmerking komen, dan wel stopgezet kunnen worden.

Het overzicht dient ter ondersteuning van eventueel te maken keuzes in de besluitvorming van de begroting 2020.

Proces:

De GGD heeft een document opgesteld waarin op bovenstaande vier onderwerpen een overzicht is gegeven van welke taken de GGD uitoefent, wat hiervoor de (wettelijke) grondslag is en wat betreffend taakgebied per gemeente kost. Tevens heeft de GGD een aantal voorstellen voor mogelijke bezuinigingen gedaan. Dit overzicht is op 14 februari naar alle beleidsambtenaren GGD, Jeugd, WMO en Sociaal Domein van de acht deelnemende gemeenten gestuurd.

Op 18 februari heeft een bijeenkomst plaats gevonden waarop het bovenstaand document is doorgenomen en er vragen gesteld werden. In deze bijeenkomst zijn een aantal inhoudelijke zaken besproken, evenals de consequenties van eventuele bezuinigingen. Op deze bijeenkomst waren, naast een beperkt aantal medewerkers van de GGD, ambtenaren van de gemeenten Zaanstad, Purmerend en de Over-gemeenten aanwezig.

De GGD heeft de beleidsambtenaren verzocht om eventuele vragen of voorstellen uiterlijk 27 februari aan haar toe te sturen, om de financiële in inhoudelijke gevolgen van de voorstellen voor de bijeenkomst op 4 maart voor te kunnen bereiden. Er is vervolgens door de gemeente Zaanstad een aantal voorstellen ingediend.

Op 4 maart waren tijdens de bijeenkomst ambtenaren van alle gemeenten behalve Waterland aanwezig. De beleidsambtenaar van Waterland heeft haar opmerkingen telefonisch aan de gemeente Zaanstad meegegeven. Daarnaast waren een aantal managers van de GGD aanwezig, die ter plekke op de inhoud van diverse onderwerpen die besproken werden in zijn gegaan.

Niet alle beleidsambtenaren zijn in staat geweest om een en ander met de wethouder af te stemmen. Hieronder volgen daarom ambtelijke adviezen.

Voorstel aan de leden van het Algemeen Bestuur:

De uitkomst van bovenstaand proces heeft geleid tot het volgende voorstel aan de leden van het Algemeen Bestuur.

Met betrekking tot de Gemeenschappelijke Regeling ligt het, gezien het feit dat het takenpakket van de GGD zich voornamelijk richt op preventie, en dit het uitgangspunt van de gemeentelijke gezondheidsnota's vormt, niet voor de hand om de GGD te vragen taken af te stoten. Ervaringen uit het verleden leren dat eerder bij de GGD wegbezuinigde preventietaken uit de Gemeenschappelijke Regeling vervolgens via projecten alsnog door de GGD uitgevoerd worden, of dat de gemeente zelf deze taken uit gaat voeren. Het is om deze reden dat de GGD zich vooral moet richten op het slimmer en efficiënter uitvoeren van haar taken, met als doel dat eventueel nieuw beleid zo veel als mogelijk met de bestaande middelen uitgevoerd wordt.

Het voorstel is dan ook dat er geen bezuinigingen in de vorm van het afstoten van taken door de GGD worden doorgevoerd, maar dat de GGD haar taken voor zover mogelijk slimmer uit gaat voeren ,met als doel om eventueel nieuw beleid binnen de huidige begroting uit te voeren.

Er is in dit kader door de beleidsambtenaren en de GGD afgesproken dat tijdens ieder Ambtelijk Overleg een inhoudelijk onderwerp besproken wordt. Het blijkt dat de GGD – vaak in samenwerking met één of meer gemeenten – op een aantal terreinen bezig is om de uitvoering van taken slimmer in te richten. Het delen van deze kennis met niet direct betrokken gemeenten is nuttig, evenals het onderling gesprek waardoor wellicht nieuwe inzichten ontstaan die bijdragen aan een slimmere uitvoering van taken door de GGD. Ook is het samen optrekken richting bepaalde ketenpartners (bijvoorbeeld ziektekostenverzekeraars of GGZ zorgaanbieders) zodat preventie en efficiency inhoudelijk en financieel beter gewaarborgd worden, wenselijk.

Er is geen eensluidend advies over het wel of niet stopzetten van het relatiebeheer. Hier zou eventueel een bezuiniging van € 20.000 uit te halen zijn.

Met betrekking tot de projecten die nu nog met derden geldstromen worden gefinancierd, is de verwachting dat ook voor 2020 deze gedekt gaan worden met nieuwe subsidies. Het voorstel is dat bij de kadernota 2021 bekeken wordt hoe de financiering van deze projecten in de 2021 vorm krijgt.

Met betrekking tot projecten die nu nog door de gemeenten Zaanstad en Purmerend worden gefinancierd, maar waar meerdere gemeenten gebruik van maken, blijkt dat het daarbij of om projecten gaat die gering van omvang zijn, of door slechts een zeer beperkt aantal niet mee financierende gemeenten worden gebruikt of dat het geldstromen betreft die Zaanstad en Purmerend uit hoofde van hun functie als centrumgemeente vanuit het gemeentefonds

gecompenseerd krijgen. Mocht dit laatste met ingang van 1 januari 2021 veranderen, dan is het voorstel om de consequenties hiervan eveneens bij de kadernota 2021 te betrekken.

Met betrekking tot projecten die mogelijk in de Gemeenschappelijke Regeling opgenomen kunnen worden, geeft een groot aantal beleidsambtenaren aan dat deze wens binnen hun gemeente uitdrukkelijk niet gedeeld wordt. Door deze taken in projectvorm te laten uitvoeren, ervaren zij meer de mogelijkheid tot directe sturing. Het voorstel is om geen huidig enkel project in de Gemeenschappelijke Regeling op te nemen. Er zijn tevens geen contracttaken geïdentificeerd die voor stopzetting in aanmerking komen.

Samengevat luidt het voorstel vanuit het Ambtelijk Overleg:

1. Geen bezuinigingen binnen de begroting van de Gemeenschappelijke Regeling door het afstoten van taken door de GGD. Nieuw beleid door het slimmer uitvoeren van taken zoveel als mogelijk binnen de huidige begroting van de Gemeenschappelijke Regeling uitvoeren.
2. De financiering van nieuw beleid dat nu uitgevoerd wordt binnen projecten die via derde geldstromen gefinancierd worden, indien nodig bij de kadernota 2021 betrekken.
3. De financiering van projecten die nu door de gemeenten Zaanstad en/of Purmerend als centrumgemeenten betaald worden, bij een eventuele wijziging in de financiering vanuit het gemeentefonds per 2021, bij de kadernota 2021 betrekken.
4. De huidige contracttaken niet opnemen in de Gemeenschappelijke Regeling, noch deze stopzetten.

Er is geen eensluidend advies over het stopzetten van het relatiebeheer. Mocht dit stopgezet worden, dan betreft dit een bedrag van € 20.000.